

Spis treści

Contents

GRZEGORZ SMYK, ANDRZEJ WRZYSZCZ	
Wojciech Mieczysław Witkowski – historyk prawa w młodopolskim stylu	13
<i>Wojciech Mieczysław Witkowski – a Legal Historian in the Young Poland Style</i>	
KAROL DĄBROWSKI	
Bibliografia publikacji Wojciecha Witkowskiego	27
<i>A Bibliography of Publications by Wojciech Witkowski</i>	
KRZYSZTOF AMIELAŃCZYK	
<i>Cognitio extra ordinem</i> w rzymskim prawie karnym publicznym	41
<i>Cognitio extra ordinem Procedure in the Roman Public Criminal Law</i>	
WALDEMAR BEDNARUK	
„Ambitia podczas y pycha częściej się uczyć każą, niż cnota...”, czyli o szkodliwości pobierania nauk według Stanisława Lubomirskiego	53
<i>“Ambition and Pride Bid to Learn More than Virtue...” – about the Dangers of Learning According to Stanislaw Lubomirski</i>	
ARKADIUSZ BEREZA	
Ewolucja statusu radcy prawnego w postępowaniu karnym	63
<i>The Evolution of the Status of Legal Counsel in a Criminal Procedure</i>	
JUSTYNA BIEDA	
Instytucja przymusu osobistego dłużników w sprawach cywilnych na ziemiach Królestwa Polskiego w latach 1815–1875.	85
<i>The Institution of Coercion of Debtors in Civil Matters in the Kingdom of Poland in the Years 1815–1875</i>	
ADAM BOSIACKI	
Polski klasyczny liberalizm. O recepcji liberalizmu w polskiej myśli politycznej pierwszej połowy XIX w.	105
<i>Polish Classical Liberalism. The Reception of Liberalism in Polish Political Thought in the First Half of the 19th Century</i>	
ANDRZEJ BRYK	
Orzecznictwo Sądu Najwyższego Stanów Zjednoczonych jako autonomiczne źródło tworzenia norm konstytucyjnych.	119
<i>The Supreme Court of the United States as an Autonomous Source of Constitutional Norms</i>	

MAREK CETWIŃSKI, JACEK MATUSZEWSKI	
Statut tradycyjnie zwany testamentem, czyli umowa sukcesyjna	139
<i>A Statute Traditionally Known as the Last Will and Testament, or the Succession Agreement</i>	
ANDRZEJ CHMIEL	
Dzieła naukowe jurystów rzymskich w zakresie prawa karnego.	151
<i>Academic Works of Roman Jurists Regarding Criminal Law</i>	
JÓZEF CIĄGWA	
Zniesienie pańszczyzny na Spiszu w latach 1931–1934	165
<i>The Abolition of Corvée in Spisz in the Years 1931–1934</i>	
PAWEŁ CICHONÍ	
Z orzecznictwa Dyrekcji Policji Wolnego Miasta Krakowa – casus Oszyków	179
<i>From the Case-law of Directorate of Police in the Free City of Cracow – the Oszyk's Case</i>	
HENRYK CZAJKA	
Funkcjonowanie i ustrój prawny powiatowych kas oszczędności w powiecie zamojskim i krasnostawskim w latach 20. i 30. XX w.	191
<i>Function and Legal System of Saving Money Institutions in Zamość County and Krasnostaw County in the 1920s and 1930s</i>	
KAROL DĄBROWSKI	
Ewolucja pojęcia policji w kontekście genezy żandarmerii w Niemczech	205
<i>The Evolution of the Police Idea in the Context of the Gendarmery Origin in Germany</i>	
PRZEMYSŁAW DĄBROWSKI	
Związek Urzędników Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie – przyczynek do genezy związków zawodowych w okresie dwudziestolecia międzywojennego	219
<i>Officials Association of the Stefan Batory University in Vilnius – Contribution to the Genesis of Trade Unions in the Interwar Period</i>	
LECH DUBEL	
Koncepcja totalitaryzmu w ujęciu Aleksandra Hertza	231
<i>Aleksander Hertz's Concept of Totalitarianism</i>	
MARZENA DYJAKOWSKA	
Działalność naukowo-dydaktyczna Profesora Józefa Mazurkiewicza w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim	249
<i>Studies, Research and Teaching of Professor Józef Mazurkiewicz at the Catholic University of Lublin</i>	
ANDRZEJ DZIADZIO	
Galicyjski Sejm Krajowy wobec namiestnictwa w początkach ery konstytucyjnej w Austrii.	261
<i>The Diet of Galicia and Lodomeria in Relation to the Government at the Dawn of the Constitutional Era in Austria</i>	

WOJCIECH DZIEDZIAK	
Kilka uwag o prawie słusznym	277
<i>A Few Remarks on Equitable Law</i>	
ANNA FERMUS-BOBOWIEC	
Od ryczału odszkodowania do miarkowania – kompensacyjny charakter kary umownej w prawie polskim na tle rozwiązań przyjętych w dziewiętnastowiecznym prawie cywilnym	287
<i>From the Lump-sum Damages to the Mitigation – Compensatory Nature of the Contractual Penalty in the Polish Law on the Background of Solutions Adopted by the 19th-Century Civil Law</i>	
PIOTR FIEDORCZYK	
Kilka uwag o genezie ustawy z dnia 13 lipca 1939 r. o ułatwieniu przysposobienia małoletnich	301
<i>A Few Remarks on the Genesis of the Act of 13 July 1939 on Facilitating Adoption of Minors</i>	
SŁAWOMIR GODEK	
O wyboistej drodze do Petersburga, czyli o trudnych początkach delegacji szlachty grodzieńskiej z 1810 r.	313
<i>The Bumpy Road to St. Petersburg, or the Difficult Beginnings of the Delegation of the Grodno Nobility of 1810</i>	
KRZYSZTOF GOŹDŹ-ROSZKOWSKI	
Tworzenie aparatu administracyjnego przez Komisję Edukacji Narodowej w świetle jej protokołów z lat 1773–1776	323
<i>Creating the Administrative Apparatus by the National Education Commission Based on its Records from 1773–1776</i>	
AGATA GRUDZIŃSKA	
Ethics of Polish Bar Association in the Interwar Period According to Aleksander Mogilnicki	335
<i>Etyka polskiej adwokatury w dwudziestoleciu międzywojennym w poglądach Aleksandra Mogilnickiego</i>	
DANUTA JANICKA	
O postępie badań nad historią nowoczesnej polskiej nauki prawa karnego	345
<i>On the Progress of Research on the History of Modern Criminal Law Science in Poland</i>	
ROBERT JASTRZĘBSKI	
Trybunał Kompetencyjny po II wojnie światowej. O projekcie dekretu z 1947 r.	363
<i>The Competence Tribunal After the Second World War. About the Draft of a Decree of 1947</i>	
ZBIGNIEW KALANDYK	
Główne kierunki działalności władz powiatowych i miejskich w Sandomierzu w latach 1944–1950	375
<i>The Main Directions of District and Urban Authorities Activity in Sandomierz in the Years 1944–1950</i>	

BOŻENA KOREDZUK, JÓZEF KOREDZUK

- Salony i zebrania naukowo-literackie prowadzone przez adwokatów warszawskich w drugiej połowie XIX w. – ich rola społeczna i kulturotwórcza 403
Salons and Scientific-Literary Meetings Organized by Warsaw Lawyers in the Second Half of the 19th Century: Their Social and Cultural Role

ARTUR KOROBOWICZ

- Sądy okręgowe Królestwa Polskiego 10 lat po reformie w świetle wizytacji z 1886 r. . . . 415
Regional Courts in the Kingdom of Poland 10 Years after the Reform in the Light of the 1887 Inspection

ANDRZEJ KORYBSKI

- Wykładnia przepisów prawa stanowionego w anglosaskim porządku prawnym (wybrane zagadnienia) 427
Statutory Interpretation in Anglo-Saxon Legal Order (Selected Issues)

JAROSŁAW KOSTRUBIEC

- Ustrój administracji terytorialnej w świetle pierwszych projektów polskiej doktryny prawniczej u progu odrodzonej Rzeczypospolitej 443
The System of Local Government Administration in Light of the First Drafts of Polish Doctrine of Law at the Beginning of the Second Polish Republic

WALDEMAR KOZYRA

- Polityka administracyjna ministra spraw wewnętrznych Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Wilhelma Pierackiego w latach 1931–1934 459
Administrative Politics of Polish Minister of the Internal Affairs Bronisław Wilhelm Pieracki from 1931 to 1934

TOMASZ KRUSZEWSKI

- Domy Stara Rzeka i Niesułowice rodu von Dyherrn (Dyhrn). Tło rodowe i próba rekonstrukcji. 471
Stara Rzeka and Niesułowice Houses of the Dyherrn (Dyhrn) Family. Ancestral Background and the Attempt at Reconstruction

MAREK KRZYMKOWSKI

- Postępowania o uchylenie immunitetu urzędnikom administracji powiatowej i miejskiej departamentu poznańskiego w Księstwie Warszawskim 485
Cases of Removing Immunity for the District and Municipal Administration Officials of the Department of Poznań in the Duchy of Warsaw

MAREK KURYŁOWICZ

- Eminentissimo viro iuris consulto*... Rzymscy juryści w tekstach epigraficznych 497
Eminentissimo viro iuris consulto... *Roman Jurists in Epigraphic Texts*

LESZEK LESZCZYŃSKI

- Zmiana społeczna a „otwieranie” aksjologii wykładni prawa. Szkic podstawowych zależności 511
Social Change and “Opening” the Axiology of Legal Interpretation. The Outline of the Basic Features

ADAM LITYŃSKI

- O sądach wojskowych dla osób cywilnych w Polsce (1946) 523
Military Courts for Civilians in Poland (1946)

BARTOSZ LIŻEWSKI

- Europejski regionalny system ochrony praw człowieka a systemy interamerykański i afrykański – realizacja idei uniwersalizmu czy autonomia rozwiązań systemowych 543
European Regional Human Rights System versus the Inter-American and African Systems – Implementing the Notion of Universalism or Autonomy of Systemic Solutions

GRZEGORZ ŁAWNIKOWICZ

- Rola studiów prawniczych w przygotowaniu do pełnienia służby sędziowskiej. Uwagi o dyskursie i praktyce II RP 557
The Role of the Studies of Law in the Preparation for the Performance of the Judicial Service. The Discourse and Practice of the Second Republic of Poland

MAŁGORZATA ŁUSZCZYŃSKA, ARTUR ŁUSZCZYŃSKI

- Ars bene vivendi*, czyli o związkach doktryn politycznych ze sztuką na przykładzie *Snu Scypiona* Marka Tulliusza Cyncero 575
Ars bene vivendi that is about the Relation Between Political Doctrines and Art Based on Tullius Cicero's "The Dream of Scipio"

TADEUSZ MACIEJEWSKI

- Ustrój sądowy Prus, II Rzeszy i Republiki Weimarskiej (1815–1871 i 1918–1933) 587
Judicial System of Prussia, the Second Reich and the Weimar Republic (1815–1871 and 1918–1933)

DOROTA MALEC

- Pierwsza nowelizacja rozporządzenia Prezydenta RP z dnia 6 lutego 1928 r. – prawo o ustroju sądów powszechnych w debacie sejmowej w 1928 r. Wybrane zagadnienia 599
The First Amendment to the President's Ordinance of 6 Feb. 1928. The Statute on the Structure of Common Courts of Law as a Subject of the Sejm Debate in 1928. Selected Problems

JERZY MALEC

- Zakres i znaczenie terminu „policja” w literaturze politycznej schyłku Rzeczypospolitej szlacheckiej 617
The Scope and Meaning of the Term "Police" in the Political Literature at the Close of the Noble Republic

MARIAN MAŁECKI

- O substancję narodową. Sejm i Wydział Krajowy Galicji w ratowaniu spuścizny matejkowskiej 629
On the National Substance. The Role of the Diet of Galicia and Lodomeria and National Department in Preserving Jan Matejko's Heritage

MACIEJ MARSZAŁ

- Recepcja idei „umowy społecznej” Jeana-Jacquesa Rousseau w polskiej myśli
prawnej w okresie międzywojennym. 643
*Reception of the Idea of “Social Contract” of Jean-Jacques Rousseau in Polish
Political Thought During Interwar Period*

MAŁGORZATA MATERNIAK-PAWŁOWSKA

- Prokuratura II Rzeczypospolitej w świetle obowiązującego ustawodawstwa. 659
*The Public Prosecutor’s Office in the Second Polish Republic in Light
of the Binding Legislation*

MARIAN MIKOŁAJCZYK

- „Zaprzysięganie na śmierć” w praktyce sądu miejskiego z Krzemieńca w XVIII w. 675
“Oath of Death” in Practice of Municipal Court of Krzemieniec in the 18th Century

MACIEJ MIKUŁA

- Orzecznictwo Sądu Okręgowego w Krakowie w sprawach o bluźnierstwo
(1 września 1932 r. – 1 września 1939 r.) 691
*Decisions of the District Court in Kraków in Blasphemy Cases
(September 1, 1932 to September 1, 1939)*

ZBIGNIEW NAWORSKI

- Obraz urzędnika w przepisach Landrehtu pruskiego z 1794 r. 709
An Image of a Public Officer, under Regulations of the Prussian Landrecht (1794)

PIOTR MIŁOSZ PILARCZYK

- Praca komisji skarbowych w ocenie deputacji kontrolujących Sejmu Wielkiego. 733
Treasury Commissions in Opinion of Auditing Committees of the Four-Year Sejm

SŁAWOMIR PILIPIEC

- Prawo do sądu w sprawach dyscyplinarnych radców prawnych. 749
Right to the Court in Legal Advisors Disciplinary Case

PIOTR POMIANOWSKI

- Rozwód w prawie francuskim w latach 1792–1816 767
Divorce in French Law Between 1792 and 1816

MAGDALENA PYTER

- Prawne zasady kształcenia nauczycieli szkół powszechnych w okresie II RP. 783
Zagadnienia wybrane
*Legal Principles of Elementary School Teachers Training During the Second Polish
Republic. Selected Issues*

ADAM REDZIK

- Czasopisma prawnicze a unifikacja prawa w Polsce międzywojennej 797
Law Journals and Unification of the Law in Interwar Poland

ZYGFRYD RYMASZEWSKI

- O średniowiecznych księgach sądowych jako źródle poznania prawa polskiego –
krytycznie. 811
On the Medieval Court Records as a Source of Knowledge of Polish Law – Critically

STANISŁAW SALMONOWICZ

- Dylematy Polskiego Państwa Podziemnego (1939–1945) 819
The Dilemmas of the Polish Underground State (1939–1945)

GRZEGORZ SMYK

- Rola ministra sprawiedliwości w postępowaniu przed Senatem Rządzącym Cesarstwa
Rosyjskiego w sprawach administracyjnych 833
*The Role of the Minister of Justice in the Proceedings Before the Governing Senate
of the Russian Empire in Administrative Matters*

MAKSYMILIAN STANULEWICZ

- Jana Kantego Działyńskiego działalność we władzach powstańczych zaboru
pruskiego w latach 1863–1864. 849
*Jan Kanty Działyński's Activity in the Insurgent Authorities Under the Prussian
Partition in the Years 1863–1864*

MAŁGORZATA STEFANIUK

- Spoleczna potrzeba nieodpłatnej pomocy prawnej – beneficjenci regulacji ustawowej . . . 867
The Social Need for Free Legal Aid – Beneficiaries of Statutory Regulation

RYSZARD SZCZYGIEL

- Ordynacja Zamojska wobec prób lokacji ośrodków miejskich przy jej granicach
w pierwszej połowie XVII w. 881
*The Zamoyski Family Entail Towards the Attempts to Found Towns by its Borders
in the First Half of the 17th Century*

MARIOLA SZEWCZAK-DANIEL

- Ochrona praw dziedziców koniecznych na ziemiach polskich w XIX i XX w. 893
*Protection of the Rights of Necessary Heirs in the Polish Lands in the 19th and 20th
Centuries*

DARIUSZ SZPOPER

- Michaił Speranskij i jego rzekome „zesłanie” na Syberię w latach 1818–1821 907
Mikhail Speranskij and his Alleged “Exile” in Siberia in the Years 1818–1821

MIKOŁAJ TARKOWSKI

- Szlachta Kraju Północno-Zachodniego w służbie imperatora rosyjskiego.
Rys poświęcony poglądom politycznym hrabiego Ignacego Korwin-Milewskiego 923
*The Nobility of the Northwestern Krai in the Service of the Russian Emperor. An Outline
of the Political Views of Count Ignacy Korwin-Milewski*

WACŁAW URUSZCZAK

- Konfiskata czy sekwestr nieruchomości klasztornych w Królestwie Polskim w 1864 r.? . 933
*Confiscation or Sequestration of Monastic Properties in the Kingdom of Poland
in 1864?*

DOROTA WIŚNIEWSKA-JÓŹWIĄK

- Próba likwidacji pozostałości czynszów wieczystych w miastach II Rzeczypospolitej
na ziemiach znajdujących się pod panowaniem rosyjskim przed I wojną światową. 945
*The Issue of Rent Charge Liquidation in the Area of the Former Russian Annexation
Until 1918*

ANDRZEJ WITKOWSKI	
Administracja skarbowa w województwie rzeszowskim w latach 1944–1945	955
<i>Treasury Administration in Rzeszowskie Province Over the Period 1944–1945</i>	
TOMASZ WOŚ	
Wyroki interpretacyjne i zakresowe w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego	985
<i>Interpretative and Limited Judgments in the Jurisprudence of the Constitutional Tribunal</i>	
ANDRZEJ WRZYSZCZ	
Generalne Gubernatorstwo (1939–1945) – bariery w przedstawianiu prawdziwej historii (na przykładzie dwóch ważnych publikacji z lat 2014–2015).	997
<i>The General Government (1939–1945) – Barriers in Presenting Its True History (on the Example of Two Crucial Publications from the Years 2014–2015)</i>	
ANDRZEJ ZAKRZEWSKI	
Henryk Rzewuski a prawo dawnej Rzeczypospolitej	1007
<i>Henryk Rzewuski and Polish-Lithuanian Commonwealth's Law</i>	
BARTOSZ ZALEWSKI	
Zasada skargowości w rzymskim procesie karnym przed <i>quaestiones perpetuae</i>	1013
<i>Accusatorial Principal in a Roman Criminal Procedure Before quaestiones perpetuae</i>	
ZDZISŁAW ZARZYCKI	
Obrońca węzła małżeńskiego w świeckim prawie małżeńskim w Królestwie Polskim w XIX w.	1027
<i>Defender of the Marriage Bond in Secular Matrimonial Law in the Kingdom of Poland in the 19th Century</i>	
TABULA GRATULARIA	1045